

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 100/02-59

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Daniela Švábyho na neverejnom zasadnutí 9. júla 2003 prerokoval prijatú sťažnosť O. Š., bytom P., zastúpeného advokátom JUDr. J. M., Advokátska kancelária, K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Považskej Bystrici a Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom na Okresnom súde v Považskej Bystrici pod sp. zn. 12 C 574/96 a takto

r o z h o d o l :

1. Krajský súd v Trenčíne v konaní vedenom na Okresnom súde v Považskej Bystrici pod sp. zn. 12 C 574/96 porušil právo O. Š., aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prieťahov, zaručené v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Sťažnosti O. Š., ktorou namietal porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu v Považskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 12 C 574/96, **n e v y h o v u j e .**

3. O. Š. p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 20 000 Sk (slovom dvadsaťtisíc slovenských korún), ktoré je Krajský súd v Trenčíne povinný vyplatiť mu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky u k l a d á zaplatiť trovy právneho zastúpenia O. Š. v sume 12 398 Sk (slovom dvanásťtisícristodevät'desiatosem slovenských korún) advokátovi JUDr. J. M., Advokátska kancelária, K., na účet.

5. Krajský súd v Trenčíne j e p o v i n n ý uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia v sume 12 398 Sk (slovom dvanásťtisícristodevät'desiatosem slovenských korún) na účet Kancelárie Ústavného súdu Slovenskej republiky, do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. júla 2002 doručená sťažnosť (doplnená podaním z 30. októbra 2002) O. Š., bytom P., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. M., Advokátska kancelária, K., vo veci porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietrahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu v Považskej Bystrici (ďalej len „okresný súd“) a Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní o jeho veci (ochrana osobnosti, náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrada škody) vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 574/96.

Ústavný súd uznesením sp. zn. I. ÚS 133/02 z 13. novembra 2002 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť na konanie.

V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd rozhodol takto:

„Základné právo sťažovateľa O. Š. na prerokovanie a rozhodnutie vo veci bez zbytočných prietáhov upravené v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky v konaní vedenom na Okresnom súde v Považskej Bystrici sp. zn. 12 C 574/96 v spojení s konaním na Krajskom súde v Trenčíne bolo porušené.

Prikazuje sa, aby Krajský súd v Trenčíne vo veci vedenej pod sp. zn. 12 C 574/96 konal.

Súd priznáva sťažovateľovi podľa článku 127 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky finančné zadosťučinenie vo výške 50 000,- Sk.“

Navrhol tiež priznať úhradu trov jeho právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

V rámci ústneho pojednávania sa na základe žiadosti ústavného súdu k opodstatnenosti prijatej sťažnosti (ďalej len „sťažnosť“) písomne vyjadrili účastníci konania: krajský súd, zastúpený jeho predsedom, vyjadrením sp. zn. Spr. 715/02 zo 4. decembra 2002 a sťažovateľ, zastúpený svojím právnym zástupcom, stanoviskom zo 16. júna 2003. Okresný súd sa k vecnej stránke sťažnosti nevyjadril (listy okresného súdu sp. zn. Spr. 911/02 z 13. decembra 2002 a z 20. mája 2003), len konštatoval, že „...z obsahu spisu je možné zistiť postup súdu“.

Krajský súd vo vyjadrení k opodstatnenosti prijatej sťažnosti konštatoval: „...I keď samotné konanie trvá pomerne dlhú dobu, musím pripomenúť, že prietahy v konaní boli v nemalej miere zapríčinené aj konaním navrhovateľa, ktorý nekvalifikovanými podaniami, resp. neopodstatnenými návrhmi predlžoval konanie. Pokiaľ ide o dĺžku konania na krajskom súde, kde vec napadla dňa 25. 1. 2001, je potrebné uviesť, že sudcovia sú vedení k tomu, aby jednotlivé veci vybavovali postupne podľa dátumu ich nápadu na tunajší súd. Vzhľadom na nedostatočné personálne obsadenie súdu a celkový nápad občiansko-právnej agendy, nebolo možné vo veci rýchlejšie konať.“

Všetci sudcovia boli oboznámení s opatrením predsedu Krajského súdu v Trenčíne, podľa ktorého súčasťou rozvrhu práce sa stal princíp vychádzajúci z čl. 6 ods. 1 Európskeho

dohovoru o ľudských právach a naň nadväzujúcej štrasburskej judikatúry, ktorou sú súdy v rozhodovacej činnosti viazané, o určení súdnych konaní, ktoré majú prebiehať s väčšou rýchlosťou. Konanie o ochranu osobnosti nie je uvedené medzi vecami, ktoré by vyžadovali osobitnú, resp. výnimočnú rýchlosť rozhodovania v nich.“

Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku navrhol, aby ústavný súd námietky krajského súdu „pominul ako neopodstatnené“, poukázal na judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej „nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečovať súdne konanie, ho nezbavuje zodpovednosti za pomalé konanie“. Ďalej konštatoval, že: „...Prietahy v konaní v období od 16. 12. 1996 do 12. 6. 2000 v konaní o ochranu osobnosti v konaní pred Okresným súdom v Považskej Bystrici a nekonanie súdu – Krajského súdu v Trenčíne v období od 25. 1. 2001 do dňa podania sťažnosti na Ústavný súd dňa 31. 8. 2002 zakladá neodôvodnené prietahy v konaní... Súd počas tohto obdobia neurobil nič, aby odstránil stav právnej neistoty, ktoré sprevádza súdne konania.“ Z týchto dôvodov navrhol, aby ústavný súd sťažnosti sťažovateľa vyhovel.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich stanoviskami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát predmetnú sťažnosť prerokoval na svojom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov, ich zástupcov a verejnosti len na základe písomne podaných stanovísk účastníkov a obsahu dotknutého súdneho spisu.

II.

Z obsahu sťažnosti a k nej pripojených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania v predmetnej veci.

Sťažovateľ podal 17. decembra 1996 na okresnom súde návrh, ktorým sa proti odporkyni Česká beseda, redakcia Košice, zastúpenej šéfredaktorkou Mgr. H. M. z K.

(ďalej len „odporca“), domáhal ochrany osobnosti, náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady škody.

Po vykonaní prvotných úkonov (spresnenie návrhu, vyjadrenie odporcu, preskúmanie majetkových pomerov sťažovateľa k jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu) vytýčil okresný súd 24. marca 1997 termín pojednávania na 9. jún 1997. Toto pojednávanie (konané za prítomnosti oboch účastníkov) bolo odročené na 20. august 1997 za účelom zabezpečenia písomných dokumentov, ktoré mali preukázať tvrdenia sťažovateľa prednesené na pojednávaní.

Dňa 9. júla 1997 sťažovateľ listom upresnil svoj návrh a súčasne sa domáhal ochrany osobnosti aj proti zástupkyňi odporcu Mgr. H. M.

Pojednávanie konané 20. augusta 1997 (ospravedlnená neúčast' účastníkov) bolo odročené na neurčito za účelom rozhodnutia o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a o ustanovenie právneho zástupcu.

Okresný súd uznesením č. k. 12 C 574/96-42 z 25. novembra 1997 nevyhovел žiadosti sťažovateľa a neoslobodil ho od platenia súdnych poplatkov a neustanovil mu právneho zástupcu. V uvedený deň okresný súd predvolal účastníkov konania na pojednávanie stanovené na 10. december 1997.

Sťažovateľ sa 29. novembra 1997 odvolal proti vyššie uvedenému uzneseniu a súčasne namietal predpojatosť zákonnej sudkyne (návrh na vylúčenie).

Pojednávanie konané 10. decembra 1997 (ospravedlnená neúčast' účastníkov) bolo odročené na neurčito za účelom predloženia spisu krajskému súdu na rozhodnutie o námietke predpojatosti.

Krajský súd, ktorému bol súdny spis doručený 19. januára 1998, uznesením č. k. 4 Nc 17/98-53 z 9. apríla 1998 zákonnú sudkyňu nevyvlúčil z prejednávania a rozhodovania veci. Spis bol vrátený okresnému súdu 24. apríla 1998 a uznesenie doručené účastníkom 4. mája 1998.

Dňa 30. apríla 1998 bol daný pokyn pre súdnu kanceláriu na zaslanie súdneho spisu krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti prvostupňovému uzneseniu z 25. novembra 1997.

Sťažovateľ listom zo 7. mája 1998 adresovaným okresnému súdu vyjadril svoje pripomienky k uzneseniu krajského súdu z 9. apríla 1998. Na výzvu okresného súdu

z 3. júla 1998, aby oznámil, či toto jeho podanie sa má kvalifikovať ako odvolanie proti predmetnému uzneseniu, sťažovateľ neodpovedal jednoznačne listom z 8. júla 1998 (ktorým súčasne zvýšil požiadavku o zaplatenie nemajetkovej ujmy na 50 000 Sk), ale až na opakovanú výzvu okresného súdu z 15. júla 1998 okresnému súdu listom z 19. júla 1998 oznámil, že žiada pokračovať v konaní o pôvodnom návrhu a aj o jeho návrhu na ochranu osobnosti (proti Mgr. H. M.).

Okresný súd vyzval 5. augusta 1998 odporcu, aby oznámil, kedy došlo k výmene šéfredaktorov (odpoveď doručená súdu 13. augusta 1998).

Okresný súd 23. septembra 1998 vytýčil termín pojednávania na 26. október 1998.

Sťažovateľ listom z 10. októbra 1998 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, žiadal prisúdiť náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 50 000 Sk, náhradu škody vo výške 90 Sk a trovy konania. Urgoval tiež začatie konania o jeho druhom návrhu (proti Mgr. H. M.).

Na pojednávaní konanom 26. októbra 1998 okresný súd pripustil zmenu návrhu v časti týkajúcej sa zvýšenia náhrady nemajetkovej ujmy a odročil pojednávanie za účelom postúpenia veci na odvolacie konanie (proti uzneseniu z 25. novembra 1997 o neoslobodení sťažovateľa od platenia súdnych poplatkov a neustanovení mu právneho zástupcu). Súdny spis bol doručený krajskému súdu 25. novembra 1998.

Krajský súd uznesením č. k. 4 Co 733/98-64 z 30. apríla 1999 zrušil vyššie uvedené prvostupňové uznesenie a súdny spis doručil okresnému súdu 6. júla 1999.

Na výzvu okresného súdu sťažovateľ predložil 4. augusta 1999 správu o jeho osobných a majetkových pomeroch, na základe čoho mu okresný súd uznesením č. k. 12 C 574/96-72 zo 6. októbra 1999 ustanovil právneho zástupcu.

Na požiadanie okresného súdu z 23. novembra 1999 ustanovený advokát po oboznámení sa so súdnym spisom 24. novembra 1999 predložil vyjadrenie k predmetu sporu.

Okresný súd predvolaním z 15. marca 2000 vytýčil pojednávanie na 12. jún 2000.

Listom z 1. apríla 2000 sťažovateľ žiadal zvýšiť náhradu škody na 173,90 Sk a opätovne urgoval začatie konania o jeho návrhu proti Mgr. H. M.

Odporca listom zo 7. júna 2000 ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní.

Na pojednávaní konanom 12. júna 2000 okresný súd rozsudkom č. k. 12 C 574/96-86 návrh sťažovateľa zamietol. Prvostupňový rozsudok bol doručený účastníkom 7. a 18. augusta 2000.

Sťažovateľ listom z 28. júna 2000 adresovaným zákonnej sudkyňi prejavil svoju nespokojnosť s rozsudkom a oznámil, že ho napadne odvolaním.

Sťažovateľ podal 9. augusta 2000 proti vyššie uvedenému rozsudku odvolanie.

Okresný súd uznesením č. k. 12 C 575/96-92 zo 4. septembra 2000 uložil sťažovateľovi pokutu vo výške 5 000 Sk pre údajne hrubo urážlivé výroky proti zákonnej sudkyňi uvedené v podaní z 28. júna 2000.

Dňa 11. septembra 2000 bolo doručené odvolanie sťažovateľa proti rozsudku z 12. júna 2000 na vyjadrenie odporcovi.

Uznesenie okresného súdu zo 4. septembra 2000 napadol sťažovateľ 12. septembra 2000 odvolaním, ktoré doplnil podaním z 21. septembra 2000.

K odvolaniu sťažovateľa proti rozsudku sa vyjadril odporca 14. septembra 2000.

Dňa 6. októbra 2000 okresný súd žiadal sťažovateľa o predloženie ďalšieho vyhotovenia jeho odvolania.

Dňa 8. januára 2001 bolo právnomu zástupcovi sťažovateľa doručené vyjadrenie odporcu k odvolaniu sťažovateľa proti rozsudku na zaujatie stanoviska.

Okresný súd 25. januára 2001 doručil súdny spis krajskému súdu ako odvolaciemu súdu.

Krajský súd 26. novembra 2002 vytýčil termín pojednávania o odvolaniach sťažovateľa na 14. január 2003.

Sťažovateľ 5. decembra 2002 predložil krajskému súdu svoje stanovisko k vyjadreniu odporcu zo 14. septembra 2000 (ktoré mu bolo doručené 8. januára 2001).

Na pojednávaní konanom 14. januára 2003 (za účasti sťažovateľa a odporcu) krajský súd uznesením č. k. 4 Co 67/01-109, 4 Co 81/01 zrušil prvostupňový rozsudok a konanie zastavil (navrhovateľom označený odporca nemá spôsobilosť byť účastníkom konania). Zrušil tiež prvostupňové uznesenie o uložení poriadkovej pokuty.

Súdny spis bol doručený okresnému súdu 28. januára 2003 a druhostupňové uznesenie účastníkom konania 20. februára 2003.

Okresný súd 12. februára 2003 uznesením č. k. 12 C 574/961-113 vylúčil návrh sťažovateľa na ochranu osobnosti proti Mgr. H. M. na samostatné konanie.

III.

1. Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu a krajského súdu v konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 12 C 574/96 došlo k porušeniu práva sťažovateľa, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných prietáhov, zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa odseku 2 citovaného článku ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa odseku 3 citovaného článku ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadostučinenie.

2. Predseda okresného súdu vo svojom vyjadrení, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 2. júna 2003, k predmetu sťažnosti zaujal stručné stanovisko, v zmysle ktorého z obsahu spisu je možné zistiť postup súdu. Z tohto dôvodu súhlasil s upustením od ústneho pojednávania.

3. Predseda krajského súdu vo svojom vyjadrení, ktoré došlo ústavnému súdu 9. decembra 2002, uviedol, že pokiaľ ide o dĺžku konania na krajskom súde, kde vec

napadla 25. januára 2001, vzhľadom na nedostatočné personálne obsadenie súdu a celkový nápad občianskoprávnej agendy nebolo možné vo veci rýchlejšie konať.

4. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom vyjadrení, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 13. júna 2003, navrhol ústavnému súdu, aby námietky krajského súdu „pominul ako neopodstatnené“. Zároveň poukázal na príslušnú judikatúru ústavného súdu a navrhol, aby ústavný súd sťažnosti vyhovel.

5. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota. Pre splnenie ústavného práva zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátny orgán vec prerokoval. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sa naplní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty ohľadom svojich práv (II. ÚS 26/95).

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka a postup súdu (II. ÚS 79/97, I. ÚS 70/98). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v tomto prípade.

6.1 Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že predmetom posúdenia je konanie okresného súdu a krajského súdu vo veci ochrany osobnosti, náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a náhrady škody, ktoré sa vo vzťahu k okresnému súdu začalo 17. decembra 1996 a skončilo (s prihliadnutím na výsledok odvolacieho konania) 25. januára 2001, t. j. predložením spisu okresného súdu krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 12. júna 2000. Vo vzťahu ku krajskému súdu sa konanie začalo 25. januára 2001 a skončilo 14. januára 2003 vydaním uznesenia, ktorým odvolací

súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil (z dôvodu zistenia nedostatku procesnej podmienky spôsobilosti byť účastníkom konania na strane odporcu) a konanie zastavil.

6.2 Podľa predsedu krajského súdu i keď samotné konanie trvá pomerne dlhú dobu, pripomína, že prieťahy v konaní boli v nemalej miere zapríčinené aj konaním sťažovateľa, ktorý nekvalifikovanými podaniami, resp. neopodstatnenými návrhmi predlžoval konanie.

Ústavný súd je toho názoru, že posudzovanú dĺžku konania nemožno pripísať vzhľadom na konštatovania uvedené v bode 6.1 len správaniu sťažovateľa, tak ako to tvrdil predseda krajského súdu. Na druhej strane treba súhlasiť s predsedom krajského súdu a vyplýva to aj z prehľadu súdneho spisu uvedeného v bode II tohto nálezu, že sťažovateľ viackrát upresňoval, resp. dopĺňal žalobu (14. januára 1997, 19. júla 1997, 8. júla 1998, 1. apríla 2000), k žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie právneho zástupcu zo 14. januára 1997 predložil na opakované výzvy okresného súdu požadované písomnosti až 4. augusta 1999, podal návrh na vylúčenie sudcu z 29. novembra 1997, ktorému odvolací súd 9. apríla 1998 nevyhovел, ako aj jeho stanovisko k vyjadreniu odporcu k odvolaniu podanému sťažovateľom bolo krajskému súdu predložené až po vyše 22 mesiacoch od doručenia výzvy (od 8. januára 2001 do 5. decembra 2002), čo prispelo významnou mierou k predĺženiu posudzovanej dĺžky konania pred oboma súdmi. K tomu treba dodať, že požiadavka na konanie bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy môže mať svoju plnú relevanciu len pri takom návrhu na začatie konania, ktorý spĺňa všetky zákonom predpísané obsahové a formálne náležitosti (mutatis mutandis I. ÚS 86/02). Podanie návrhu na začatie konania, ktorý nespĺňa predpísané náležitosti, a neodstránenie jeho nedostatkov, tak ako si to vyžaduje príslušný procesný predpis, ani na výzvu súdu sú spravidla prejavom nedostatočného záujmu takéhoto účastníka konania o odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa tento účastník konania nachádzal počas súdneho konania, ktoré taký jeho návrh vyvolal. Z týchto dôvodov ústavný súd uznal, že k celkovej dĺžke konania významne prispelo aj správanie sťažovateľa.

6.3 Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a krajského súdu v predmetnej veci, pričom konanie posudzoval ako celok s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu.

Pri posudzovaní podľa tohto kritéria ústavný súd vychádzal z predloženej sťažnosti, z obsahu súdneho spisu týkajúceho sa predmetnej veci a zo stanovísk účastníkov konania.

Okresný súd od nápadu návrhu (žaloby) aktívne a intenzívne konal (okrem merita veci zameril svoj postup na konanie a rozhodovanie o nových a doplňujúcich návrhoch sťažovateľa – pozri II. časť tohto nálezu) a vo veci meritórne rozhodol (návrh zamietol) po uplynutí 3 a pol roka od začatia konania.

Samotný postup okresného súdu v konaní do rozhodnutia vo veci samej (12. júna 2000), resp. do postúpenia odvolania krajskému súdu (25. januára 2001) vzhľadom na správanie sťažovateľa nemožno podľa názoru ústavného súdu posudzovať ako konanie, ktorého následkom by došlo k sťažovateľom namietanému porušeniu označeného základného práva, a preto sťažnosti v tomto bode nevyhoveli.

Predmetom sťažnosti bol aj postup krajského súdu v konaní o odvolaní sťažovateľa proti rozsudku okresného súdu z 12. júna 2000. Od nápadu odvolania na krajský súd 25. januára 2001 tento bez vykonania akéhokoľvek úkonu vytýčil termín pojednávania až 26. novembra 2002, t. j. po uplynutí vyše 22 mesiacov. Pri posudzovaní tohto obdobia ústavný súd bral do úvahy aj tú skutočnosť, že sťažovateľ až 5. decembra 2002 predložil krajskému súdu svoje stanovisko k vyjadreniu odporcu zo 14. septembra 2000 (ktoré mu bolo doručené 8. januára 2001), dospel však k záveru, že v kontexte samotného rozhodnutia krajského súdu zo 14. januára 2003 (zrušenie rozsudku okresného súdu a zastavenie konania z procesných dôvodov) je toto omeškanie sťažovateľa vo vzťahu k vysloveniu namietaného porušenia základného práva bez právneho významu.

Vyššie uvedené obdobie nečinnosti krajského súdu v trvaní vyše 22 mesiacov ústavný súd kvalifikuje ako postup súdu spôsobujúci zbytočné priet'ahy v konaní, a preto s'ťažnosti v tomto bode vyhovel.

Obranu krajského súdu spočívajúcu vo vysokom nápade vecí a v nedostatočnom personálnom obsadení súdu ako dôvodu, ktorý by mal byť objektívnou príčinou spôsobujúcou priet'ahy v konaní, ústavný súd neakceptoval. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 18/98, II. ÚS 52/99) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní.

7. S'ťažovateľ žiadal, aby ústavný súd okrem konštatovania porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy uložil krajskému súdu, aby „...vo veci ...konal“. Vzhľadom na ukončenie konania rozhodnutím krajského súdu o jeho zastavení (zo 14. januára 2003) stal sa návrh s'ťažovateľa v tejto časti bezpredmetným.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že návrh s'ťažovateľa na ochranu osobnosti proti Mgr. H. M. bol rozhodnutím okresného súdu (pozri II. časť tohto nálezu) vylúčený na samostatné konanie, a preto nebol predmetom posudzovania zo strany ústavného súdu.

8. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie ako náhradu nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch. Podľa ods. 5 citovaného ustanovenia ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť s'ťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti súčasne uplatnil z dôvodu, „že pretrváva stav právnej neistoty už 6 rokov spôsobený priet'ahmi v konaní“, priznanie finančného zadost'učinenia vo výške 50 000 Sk.

Vzhľadom na okolnosti danej veci zakladajúce porušenie základného práva postupom krajského súdu ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušovania základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je dostatočným zadost'učinením pre sťažovateľa. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadost'učinenie podľa cit. ustanovenia zákona o ústavom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na konkrétne okolnosti prípadu, ako aj na priet'ahy spôsobené sťažovateľom (pozri bod 6.2 tejto časti) považuje za primerané vo výške 20 000 Sk.

9. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je odôvodnená aplikácia vyššie citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, preto náhradu trov právneho zastúpenia vyčíslenú tarifnou odmenou podľa § 13 ods. 8 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, ktoré si vyžiadalo tri úkony (za prvé dva úkony vykonané v roku 2002 patrí odmena v sume po 3 900 Sk a za tretí úkon vykonaný v roku 2003 v sume 4 270 Sk) a tri paušálne náhrady (režijný paušál k dvom úkonom v roku 2002 je 100 Sk a k poslednému úkonu v roku 2003 je 128 Sk), priznal sťažovateľovi na účet jeho advokáta v sume 12 398 Sk.

Keďže ústavný súd po splnení podmienok ustanovil sťažovateľovi právneho zástupcu na jeho zastupovanie v konaní pred ústavným súdom, uložil Kancelárii ústavného súdu uhradiť ustanovenému právnenmu zástupcovi trovy právneho zastúpenia.

Podľa ustanovenia § 31a zákona o ústavnom súde sa na konanie pred ústavným súdom použijú primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Podľa § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom konania právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov. Vzhľadom na uvedené ústavný súd zároveň uložil krajskému súdu uhradiť štátu trovy právneho zastúpenia na účet ústavného súdu do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Z vyššie uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2003